

BEZBARIÉROVÉ TRASY

(OSOBY SE ZDRAVOTNÍM/FYZICKÝM
HANDICAPEM)

ČR, Evropa, USA

KLÍČOVÁ SLOVA:

bezbariérovost, podpora lidí s fyzickým handicapem, udržitelný cestovní ruch, udržitelná mobilita

POPIS OPATŘENÍ:

Bezbariérové trasy pro osoby se zdravotním/fyzickým handicapem umožňují návštěvu národních parků a chráněných oblastí i pro fyzicky znevýhodněné návštěvníky. Často jsou tyto trasy se svou bezbariérovostí vhodné i pro další skupiny návštěvníků jako např. osoby jezdící na handbike, rodiny s kočárky, rodiny s dětmi na malých kolech. Důležité pro tento typ návštěvníků je dostatečná osvětla a informovanost před samotným započítím návštěvy, k tomu mohou sloužit různé webové stránky nebo mobilní aplikace. Velmi důležitým aspektem pro návštěvu zdravotně znevýhodněných osob je bezpečnost, znalost trasy a návštěvnícký servis (bezbariérové toalety, parkování a další služby).

ZNAČENÍ TRAS PRO OSOBY NA VOZÍKU V ČR – OBTÍŽNOST TRAS

Podle metodiky zpracované ve spolupráci s Pražskou organizací vozíčkářů, která také byla přijata Ministerstvem pro místní rozvoj jako metodika pro terénní trasy, jsou trasy pro osoby na vozíku zařazeny do tří stupňů obtížnosti:

- modrá barva vozíku značí nejlehčí trasu,
- červená barva značí náročnější trasu pro zdatnější osoby na vozíku nebo s doprovodem,
- černá barva značí trasy pro osoby na vozíku s doprovodem.

V rámci obtížnosti jsou také určována tato specifika: typ určení (zkušenost osoby na vozíku, osoba na vozíku s doprovodem, handbike, elektrické vozíky), typ trasy a povrch, stoupání (%), max. příčný sklon (%), min. šířka cesty (m), max. výška stupně (cm). Všechny trasy jsou přístupné pouze v období bez sněhové a ledové pokrývky. Trasy jsou plně použitelné také pro dětské kočárky.

Seznam vozíčkářských tras: <https://kct.cz/seznam-vozickarskych-tras>

Přehled tras: <https://www.kudyznudy.cz/aktuality/cestovani-bez-barier-prehled-vozickarskych-tras-po>

APLIKACE VOZEJMAP (PROVOZOVATEL MAPOTIC, S. R. O., PRAHA)

Webové rozhraní a mobilní aplikace pro chytré telefony nabízí mapu, navigaci a informace o bezbariérových místech v celé ČR i v zahraničí. Umožní naplánovat cestu tak, aby se návštěvník nedostal do potíží a mohl cestovat samostatně. Pomůže najít například nejbližší bezbariérovou kavárnu či WC. Data zadávají a ověřují samotní vozíčkáři a jsou uživatelsky otevřená.

Místa jsou kategorizována dle charakteru a účelu a obsahují informace o typu bezbariérového přístupu, dostupnosti WC a parkoviště pro vozíčkáře. Veškerá data jsou ověřována administrátorem – vozíčkářem a potvrzena obvykle do 3 pracovních dní.

Zdroj: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/socialni-startup-vozejmap>

Případové studie (Příklady z ČR i zahraničí):

ČR / CHKO TŘEBOŇSKO

<https://www.trebonsko.cz/okolo-rybniku-za-emou-destinovou-trasy-pro-vozickare-a-kocarky>

V rámci projektu „Turistika pro všechny“ vznikly na Třeboňsku dvě značené turistické trasy pro lidi na vozíku a rodiny s kočárky, a to ve dvou rozdílných obtížnostech.

ČR / NP ČESKÉ ŠVÝCARSKO

<https://www.decin.cz/2022/01/v-kyjovskem-udoli-vznikne-nova-naucna-stezka/>

Na přelomu roku 2023/2024 by měla vzniknout nová naučná trasa „Údolím říčky Křinice všemi smysly“, která bude připravena s velkým množstvím interaktivních prvků také jako trasa pro lidi se zdravotním znevýhodněním.

ČR / CHKO JIZERSKÉ HORY

<https://www.jizerskaops.cz/trasy-pro-handicapovane/>

Chráněná krajinná oblast Jizerské hory nabízí trasy pro návštěvníky s omezenou mobilitou (vozíčkáře, handbikery, rodiny s dětmi na malých kolech, rodiny s kočárkem). Jizerská o. p. s. vyhledala zajímavé trasy pro tyto skupiny návštěvníků. Trasy byly vybírány na základě celkového charakteru krajiny – malé množství výrazných převýšení, velké množství zpevněných cest a malých silnic, přítomnost atraktivních lokalit. Přehled tras je dostupný na webových stránkách.

NĚMECKO / NP SASKÉ ŠVÝCARSKO

<https://www.nationalpark-saechsische-schweiz.de/besucherinformation/barrierefrei/?lang=en>

Nabídka tras pro osoby na vozíku je rozdělena na různé kategorie: procházky, výlety a atrakce. V rámci národního parku je možné využít i nabídky handbiku (včetně navržených cykloturistických webů s vyznačením doporučených cyklotras). Pro vozíčkáře může být také velmi zajímavá projížďka po Labské cyklostezce, která nabízí nádherné pohledy do skalnatého světa Saského Švýcarska.

ISLAND – NP VATNAJÖKULL

<https://www.vatnajokulsthjodgardur.is/en/about-us/vatnajokull-national-park/trail-difficulty-factor>

Národní park Vatnajökull je také přístupný pro lidi na vozíku, přičemž návštěvníci mají kromě pěších výletů i možnost jízdy autem. Turistické trasy jsou barevně rozlišeny podle obtížnosti a národní park nabízí bezbariérové trasy, a to jak pro osoby vyžadující

asistenci, tak pro osoby využívající invalidní vozík bez pomoci. Mezi takto dostupné části národního parku patří Jökulsárlón / Hornafjörður, který je známý ledovci, a Skaftafell, který je oblíbeným turistickým místem.

FINSKO / NP OULANKA

<https://www.nationalparks.fi/oulankanp/services#accessibleoulanka>

V národním parku Oulanka existují speciálně označené turistické trasy přístupné pro vozíčkáře (mimo zimní sezónu). Takovým příkladem může být stezka Kõnkään kuohu Trail, která trvá 15 až 20 minut a je možné na ní vidět rozdílné typy krajiny (voda, písčité břehy, peřeje, les). Tato stezka začíná na parkovišti, kde je k dispozici ohniště a toaleta (je nutné si ale přinést vlastní toaletní papír). Další bezbariérovou stezkou je například stezka Napapiirin nopia, která zabere hodinu času.

ITÁLIE - NP GRAN PARADISO

<https://www.pngp.it/en/visit-park/accessible-park>

Národní park Gran Paradiso se nazývá „dostupným rájem“. Správa parku zavedla mnoho dostupných doplňků, které nejen splňují italské požadavky na dostupnost, ale také poskytují prostor pro všechny návštěvníky. Park je rozdělen do 6 různých oblastí (odpovídající přírodním údolím). V každé oblasti jsou návštěvnická centra, turistické stezky a restaurace, které jsou bezbariérové a přístupné i pro lidi na vozíku.

RAKOUSKO / NP HOHE TAUERN

<https://www.tyrol.com/things-to-do/sports/hiking/hiking-tours/a-arnig-kals-am-grossglockner>

Ve Vysokých Taurách se návštěvníkům doporučuje, aby využívali doprovod strážce, který vozíčkářům bude sloužit jako průvodce. V parku byla navržena bezbariérová turistická stezka s úrovní pro středně zkušené návštěvníky. Stezka pro vozíčkáře začíná na parkovišti a stoupá podél vody do výšky a vede pak přes most na lesní hřiště a k odpočívadlu.

USA / BEZPLATNÉ TERÉNNÍ VOZÍKY (vybrané národní parky USA)

<https://edition.cnn.com/2022/11/12/us/georgia-all-terrain-wheelchairs-trnd/index.html>,
https://www.dnr.state.mn.us/state_parks/track-chairs.html

Národní parky ve státech Georgia, Minnesota a Michigan nabízejí zapůjčení bezplatných terénních elektrických invalidních vozíků, které lze použít na určených stezkách v daných národních parcích. Tato pojízdná motorizovaná křesla mohou návštěvníkům pomoci prozkoumat oblasti státních parků novými způsoby, často na stezkách, které nejsou vhodné pro běžné invalidní vozíky.

Zdroj: https://www.dnr.state.mn.us/state_parks/track-chairs.html

Příklad tří hlavních předpokladů zázemí pro návštěvníky s handicapem – sestaveno v rámci Správy národních parků / NPS USA (<https://www.nps.gov/articles/accessibility.htm>)

→ Toalety

Dostupnost toalety pro fyzicky handicapované návštěvníky. Minimální standardy dostupnosti pro historické budovy, které mají veřejné toalety, nařizují, aby byla k dispozici alespoň jedna bezbariérová toaleta.

→ Parkování

Pokud není zajištěno bezbariérové parkování, návštěvníci nemohou do lokality přijet.

→ Umožnění vstupu s asistenčním psem

Případné odepření přístupu návštěvníků s asistenčním psem může být považováno za diskriminační (pozn. dle legislativy USA).

Trasy pro návštěvníky s handicapem

Okolo rybníků obtížnost I. **12 km**   Za Emou Destinovou obtížnost II. **7 km**

Obě zmičené trasy začínají v Lutově, u zařízení pro rekreační pobyt zdravotně handicapovaných návštěvníků. Provedou vás přírodní krásami Chlumské rybníčné soustavy i místy, která měla ráda slavná opemní pěvkyně Ema Destinová.

Okolo rybníků   Okruh začíná u objektu Rosnička v Lutově, pokračuje k rozcestí Starý Kanclír a pak odbočuje po červené turistické značce k rozcestí u rybníka Starý Hospodář. Zde si můžete vybrat trasu pokračování po části trasy II. mezi rybníky zpět na rozcestí U Kanclíře a do Lutov. Celý okruh pokračuje až k silnici Lutová - Stribeč a dále zpět směrem na Lutovou.

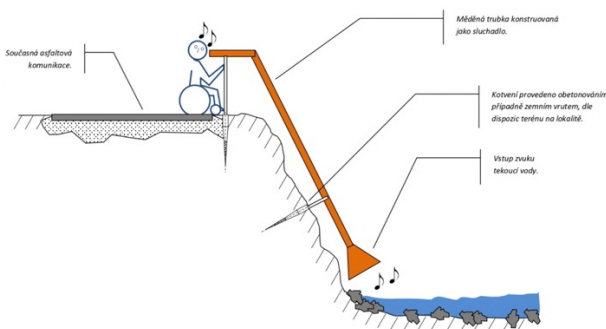
Za Emou Destinovou   První úsek je spočítán s předchozí trasou, ale na rozcestí U Kanclíře odbočuje stezka doprava, pokračuje na hráz Starého Hospodáře a odtud po červené turistické značce k rozcestí U Dvouhňového mostu. Před mostem je cca 200 m náročnější úsek kolem lávky přes Novou řeku, kde je nutný doprovod. Trasa pokračuje kolem Nové řeky ke Stribečskému mláti, odtud můžete po zelené značce dojít k pomníku Emě Destinové.

P ve Striběci nebo v Lutově   **ii** ve Striběci nebo v Lutově

Realizační středisko Třeboňsko

Trasa pro návštěvníky s handicapem (Třeboňsko, ČR),
Zdroj: <https://www.trebonsko.cz/naucna-stezka-pro-vozickare>

VODA (SLUCHADLO)

SLUCHADLO BUDE UMÍSTĚNO V BLÍZKOSTI ŘEKY KRÁČICE TAKOVÝM ZPŮSOBEM, ABY NEHROZILO JEHO POŠKOZENÍ PŘI ZVÝŠENÉM PRŮTOKU. DÉLKA SLUCHADLA, JEHO PŘESNÝ TVAR, ZPŮSOBY KOTVENÍ A DALÍ NÁLEŽITOSTI BUDOU UPŘESNĚNY DLE LOKALITY A DISPOZICE TERÉNU

INVESTOR:	Společnost Čestná Společnost, Praha 15/252, 407 16, IČ: 26342817	
AKCE:	ÚDOLÍM ŘÍČKY KRÁČICE VŠEMI SMYSLY	
DŘEVNÁK:	VODA (SLUCHADLO)	DATUM: 3. 3. 2022 VÝŠKĚ: 8 ČÍSLO:

Návrh prvku pro osoby na vozíku na stezce v NP České Švýcarsko

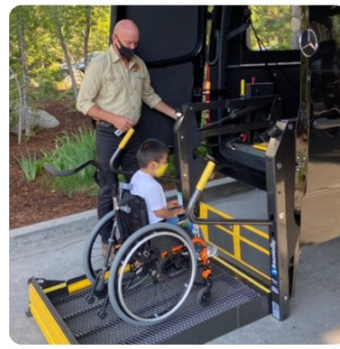
Zdroj: <https://www.decin.cz/2022/01/v-kyjovskem-udoli-vznikne-nova-naucna-stezka>

Yosemite National Park offers loaner wheelchairs, hand-cranked bicycle rentals and wheelchair-accessible sites at each campground.

There are several wheelchair accessible trails at Yosemite National Park including Lower Yosemite Falls loop.

Many National Parks are working to make exploring more accessible for everyone.

Příklady prezentace služeb pro osoby s fyzickým znevýhodněním / osoby s handicapem (Správa národních parků USA). Zdroj: <https://www.explorebetter.com/travel-stories/the-4-most-wheelchair-accessible-national-parks/>

ZDROJE A DALŠÍ DOPORUČENÁ LITERATURA:

<https://www.trebonsko.cz/naucna-stezka-pro-vozickare>

<https://www.vozejkmap.cz>

<https://www.jizerskaops.cz/trasy-pro-handicapovane/>

<https://www.decin.cz/2022/01/v-kyjovskem-udoli-vznikne-nova-naucna-stezka/>

http://www.nastezky.eu/docs/NA-STEZKY_Metodika-VOZICKARI_2019-01-31.pdf

<https://www.handiscover.com/en-gb/content/post/wheelchair-accessible-national-parks-in-europe/>

<https://www.doc.govt.nz/our-work/healthy-nature-healthy-people/>

SOUVISEJÍCÍ PRAXE V ATLASU:

24. CERTIFIKACE LEADING QUALITY TRAILS